

Sabadell recupera receptes per combatre una pandèmia de fa més d'un segle

L'Arxiu Històric recupera i comparteix documents de mesures i estadístiques de la coneguda "grip espanyola"

El passat 11 de març l'Organització Mundial de la Salut (OMS) declarava el coronavirus com a pandèmia (<https://www.naciodigital.cat/sabadell/noticia/29175/coronavirus/ja/pandemia>). Elevava la categoria d'aquest virus per la seva ràpida expansió, quan aleshores hi havia 118.000 casos en 114 països i 4.291 persones mortes. Però no ha estat la primera vegada que s'ha viscut una situació així al món, el 1918, durant la I Guerra Mundial, va aparèixer el brot de la coneguda "grip espanyola" (https://static.unicef.org/influenzaresources/files/Fiji_AI_1918_Sp_Flu_Pandemic.pdf) -anomenada d'aquesta manera per ser el primer país en informar-ne, ja que la resta estava sota censura militar per estar en conflicte-.

L'Arxiu Històric de Sabadell (AHS)

(http://ca.sabadell.cat/ahs/p/portada_cat.asp?fbclid=IwAR3VZHWrRVZb2PGJCSPnVYDn_l4d-lyR2oLSI9ZBK5RfikaqxvZyA2Z05TE) ha recuperat documents d'aquest període a la ciutat, amb recomanacions per fer front a la "grippe", en què, tot i el pas dels anys i haver, suposadament, evolucionat, no són gaire diferents a les actuals. Per exemple, a data del 8 d'octubre de 1918, s'aconsellava, aïllar malalts, desinfectar lavabos, evitar contacte de mans amb persones "sospitoses o convalescents" i netejar "el nas, boca i post-boca amb alguna substància antisèptica" i també es podien fer amb "aigua de farigola i eucaliptus".

En total eren 14 "prevencions", acordades a la Junta Municipal de Sanitat i que signava l'"Arcaldia Constitucional de Sabadell", que per aquella època era "l'arcalde accidental", Pere Pascual Salichs.

Arcaldia Constitucional de Sabadell

Per a prevenir la *grippe* que, encara que benignament, s'ha desenrotllat en aquesta ciutat, la Junta Municipal de Sanitat, tenint en compte la naturalesa d'aquella afecció, senta les següents prevencions :

- 1.ª Aïllament dels malalts.
- 2.ª Desinfecció dels locals a on hi hagin atacats i dels que contenen grosses multituds (Teatres, Cines, Col·legis, etc.)
- 3.ª Desinfecció dels *waters*.
- 4.ª Neteja colectiva i individual.
- 5.ª Exercici moderat al sol.
- 6.ª No assistència en locals tancats i als quals fa referència la prevenció segona.
- 7.ª L'excreta diària del tubu intestinal.
- 8.ª Evitar impressions brusques de la transpiració cutànea o sigui els *refredaments*.
- 9.ª Netejar freqüentment el nas, boca o post-boca amb alguna substància antissèptica. Aqueixos rentatges poden fer-se perfectament també amb aigua de farigola i eucaliptus.
- 10.ª Pendre diàriament i en dejú una taça de dita aigua.
- 11.ª Aireació intensa de les habitacions-dormitoris.
- 12.ª Escaldar les robes interiors que hagin sigut rentades en els safretjos públics.
- 13.ª En cas de refredament procurar una ràpida reacció per mitjà d'un exercici actiu o fregues amb esperit d'espígol, i
- 14.ª Evitar el contacte de mans de persones sospitoses o convalescents de malalties.

Aquesta Arcaldia prega a tots els ciutadans la aplicació i pràctica de les anteriors prevencions, perquè així amb la cooperació de tot-hom desapareixi d'entre nosaltres la extesa dolència grippal.

Sabadell 8 d'Octubre de 1918.

L'Arcalde accidental,
P. Pascual i Salichs.

TIPOGRAFIA RIBERA

El document amb les prevencions de la grip espanyola de 1918 Foto: Arxiu Històric de Sabadell

La documentació, que ha compartit l'AHS, també inclou estadístiques dels contagis que va causar a la ciutat. Concretament, entre el 25 d'octubre i el 10 de novembre, se'n van acumular 1.285.

Unes dades desglossades per dia i per metges. El gruix de les infeccions es van concentrar el primer dia, 1.189, mentre que en el darrer, només hi va haver una.

Año 1918.- Estadística Sanitaria. (Epidemia gripal.) Invasiones

Medico.	27/9	28/9	29/9	30/9	1/10	2/10	3/10	4/10	5/10	6/10	7/10	8/10	9/10	10/10	Total
D. Felix Barceñano...	707	7		1	1	4	1			1					123
Diego Baranda...	708	2		3											108
Frau D. A. Bona Arnod	69	5			1		1			2		1			79
Blas Tallibera...	67														67
Pedro Barceñano...	66	5	4	3	1	6	2	1	4		1				114
José Antonio Leano...	78		4	2	1	1			1	1	2				113
José M. Pujos...	65	3	1	2			2	1	4		1	2			85
Rosendo Sall...	75	1	3	1	3					2	2	2	1	2	102
Juan D. P. Bona...	58		2	2			1			1					61
Enrique Ralab...	76														76
José Mir...	89	4			6	5			5		1				109
Félix Sotana...	7			1	1		2			2	1			1	15
Miguel Fontana...	35			3	7										45
Rosario Moragas...	54	3	2	1				1	1	2					75
Enrique Moragas...	26			6							3				35
Leopoldo B. Cargnon...	4			2											6
Juan A. Venubas...	21														21
Francisco Rius...	100														100
José María Buller...	32														32
Total	1189	27	16	27	30	14	16	11	16	9	15	5	3	3	1435

El document que recull les morts per la grip espanyola Foto: Arxiu Històric de Sabadell

Segons publicava la *Revista de Sabadell*, el 26 de novembre de 1918, el pic va arribar el 13 d'octubre i es va donar per acabada la primera quinzena de novembre. En total, s'estima que va haver-hi 6.543 persones afectades, amb 146 defuncions.

A més de documentació estadística i consells per prevenir l'arribada d'aquesta epidèmia, que a Sabadell va fer-ho la darrera del mes de setembre, també hi ha paperassa per aconseguir material per fer les desinfeccions. Uns estris que recorden molt als actuals com ara, "màquina de blanquejar i desinfectar" que venen a ser pulveritzadors per aplicar a la indústria, hospitals, al camp i fàbriques, entre d'altres llocs.

- [noticiadiari]2/197029[/noticiadiari]
- ?[noticiadiari]2/198572[/noticiadiari]
- [noticiadiari]2/198469[/noticiadiari]
- [noticiadiari]2/198401[/noticiadiari]
- [noticiadiari]2/197894[/noticiadiari]
- [noticiadiari]2/198064[/noticiadiari]